

KARANTENEUTVALGET
Opprettet ved kongelig resolusjon 7. oktober 2005

Karanteneutvalgets årsmelding

2011
(korrigert)

Til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Karanteneutvalget, oppnevnt ved kongelig resolusjon 7. oktober 2005, avgir med dette sin årsmelding for 2011.

Oslo, den 15. mars 2012

Bjørn Solbakken (sign.)

Elsbeth Tronstad (sign.)

Hege Skjeie (sign.)

Ingeborg Moen Borgerud (sign.)
Nestleder

Endre Skjørestad (sign.)
Leder

Korrigert pr. 28. mars 2012

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Innledning.....	4
1.1 Bakgrunn.....	4
1.2 Utvalgets sammensetning.....	4
1.3 Regelverk og administrasjon.....	5
2. Saksbehandlingen i 2011 med oversikt over avgjorte saker.....	5
3. Problemstillinger knyttet til utvalgets arbeid.....	6
3.1 Inhabilitet for utvalgsmedlemmer.....	6
3.2 Forhåndsuttalelse.....	7
4. Evaluering av statens karanteneregler.....	7
5. Retningslinjer for saksbehandlingen i Karanteneutvalget og sekretariatet.....	9
6. Saksbehandling.....	9
7. Delegering av fullmakt til sekretariatet.....	9
8. Tilbakemelding til politikerne.....	9

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Opprettelsen av Karanteneutvalget har bakgrunn i St. meld. nr. 11 (2000 – 2001) *Om forholdet mellom embetsverk, departementenes politiske ledelse og andre samfunnsaktører* og Innst. S. nr. 175 (2000 – 2001). Formålet med å regulere overgangen mellom ulike posisjoner og stillinger er å sikre tilliten til forvaltningen. I Stortingsmelding nr. 23 (2004-2005) *Om bruk av karantene for politisk leiding i departementa ved overgang til stilling utanfor staten* foreslo Moderniseringsdepartementet å innføre karanteneregler også for politikere i departementene som går over i stillinger utenfor staten, på samme måte som for embets- og tjenestemenn i statsforvaltningen.

I 2005 ble det fastsatt tre sett med retningslinjer:

1. *Retningslinjer for bruk av karantene ved overgang fra politisk stilling til departementsstilling.* De enkelte fagdepartement er ansvarlige for forvaltningen av disse retningslinjene innenfor sitt forvaltningsområde. Disse reglene blir aktuelle for eksempel der en embetsmann i departementet utnevnes til statssekretær, for deretter å returnere til en stilling i departementet.
2. *Retningslinjer for karantene og saksforbud for embets- og tjenestemenn ved overgang til ny stilling m.v. utenfor statsforvaltningen.* Det er den enkelte arbeidsgiver som beslutter karantene og/eller saksforbud, forutsatt at det er inntatt en klausul om dette i den enkeltes arbeidsavtale.
3. *Retningslinjer om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere ved overgang til ny stilling m.v. utenfor statsforvaltningen* (heretter kalt Retningslinjene). Reglene gjelder både statsråder, statssekretærer og politiske rådgivere. I forbindelse med utnevning ved kongelig resolusjon får alle politikere (statsråder og statssekretærer), eller ved tilsetning som politiske rådgivere), en klausul om at de i visse tilfeller kan bli ilagt karantene og/eller saksforbud. Politikerens informasjonsplikt overfor Karanteneutvalget er hjemlet i selve retningslinjene. Det er opprettet et uavhengig utvalg, Karanteneutvalget, som behandler sakene som gjelder politikerne. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet er sekretariat for Karanteneutvalget.

1.2 Utvalgets sammensetning

I Stortingsmelding nr. 23 (2004 – 2005) ble det satt visse krav til Karanteneutvalgets sammensetning. Utvalgets medlemmer bør ha høy integritet og troverdighet, utvalget bør ha juridisk kompetanse og kjennskap til offentlig og privat sektor.

Karanteneutvalget har i 2011 hatt følgende sammensetning:

Advokat Endre Skjørestad, Hommersåk	(leder)	(oppnevnt tom. 30.04.2015)
Advokat Ingeborg Moen Borgerud, Bærum	(nestleder)	(oppnevnt tom. 30.04.2014)
Førstelagmann Bjørn Solbakken, Haugesund		(oppnevnt tom. 30.04.2014)
Konserndirektør Elsbeth Tronstad, Bærum		(oppnevnt tom. 30.04.2015)
Professor Hege Skjeie, Oslo		(oppnevnt tom. 31.10.2014)

1.3 Regelverk og administrasjon

Retningslinjene ble revidert av Fornyings- og administrasjonsdepartementet 4. september 2007 og 2. september 2009.

Retningslinjer for saksbehandlingen i Karanteneutvalget og sekretariatet er tatt inn i punkt 5.

[Elektronisk](#) utgave av retningslinjene er lagt ut på regjeringen.no/fad. Det er utarbeidet et [standardskjema](#) som politikerne bør fylle ut når han/hun skal melde inn en sak for Karanteneutvalget.

Sekretariatet er lagt til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (FAD), og e-postadressen til utvalget og sekretariatet er: postmottak@fad.dep.no

I Karanteneutvalgets [årsmelding for 2005 og 2006](#) kapittel 1.3, er det redegjort nærmere for regelverket og tolkningen av dette.

2. Saksbehandlingen i 2011 med oversikt over avgjorte saker

I 2011 har Karanteneutvalget hatt fem saker til behandling.

Fire av sakene gjaldt statssekretærer og én sak gjaldt en politisk rådgiver.

I én sak ble det gitt seks måneder karantene og seks måneder saksforbud.

I én sak ble det gitt seks måneder karantene og tre måneder saksforbud.

I tre av sakene ble det verken gitt karantene eller saksforbud. Én av disse tre sakene gjaldt overgang til en statsstilling. Regelverket omfatter ikke slike stillinger, og de var derfor ikke aktuelt å ilegge karantene eller saksforbud.

I én sak ble det etter henvendelse fra politikeren gjort en presisering av saksforbudets omfang, og i en annen sak ble saksforbudet på tre måneder senere opphevet på grunn av endrede forhold.

Avgjørelsene av Karanteneutvalgets finnes på FADs hjemmesider, jf. [avgjørelser fra Karanteneutvalget](#).

Oversikt over avgjorte saker i 2005 – 2010

<u>Antall saker som er behandlet*)</u>	<u>2005 – 2010</u>	<u>2011</u>	<u>Totalt</u>
Overgang til ny stilling	43	5***	48
Oppstart av næringsvirksomhet	15	0	15
Styreverv	8	1	9
Annet	1	0	1
Totalt	67	6	73

Antall politikere som har hatt saker til behandling	2005 – 2010	2011	Totalt
Statsråder	9	0	9
Statssekretærer	29	5	34
Politiske rådgivere	12	1	13
Totalt	50	6	56

Antall ilagte karantener	2005 – 2010	2011	Totalt
6 måneder	11	2	13
5 måneder	1	0	1
4 måneder	4	0	4
3 måneder	4	0	4
Totalt	20	2	22

Antall ilagte saksforbud **)	2005 – 2010	2011	Totalt
12 måneder	2	1	3
10 måneder	2	0	2
9 måneder	4	1	5
8 måneder	1	0	1
6 måneder/6 ½ måneder	5	0	5
Totalt	14	2	16

Oppsummering	2005 – 2010	2011	Totalt
Antall saker som er behandlet	67	6	73
Antall saker møtt med karantene og/eller saksforbud	29	2	31
Antall saker uten reaksjon	38	4	42

 *) Statistikken er basert på opplysninger fra vedtaksbrevene.

***) I de tilfeller der det er ilagt både saksforbud og karantene, er saksforbudets lengde beregnet med utgangspunkt i fratredelsesdatoen.

****) antallet saker korrigert 28. mars 2012.

3. Problemstillinger knyttet til utvalgets arbeid

3.1. Inhabilitet for utvalgsmedlemmer

Karanteneutvalget ba i årsmeldingen for 2007 (pkt. 1.3) FAD om å vurdere en ordning med vararepresentanter. Bakgrunnen var at medlemmer i utvalget i et par tilfeller hadde meldt seg inhabile. For at utvalget skal være beslutningsdyktig må minst tre av fire medlemmer delta i saksbehandlingen. FAD ble minnet om problemstillingen i årsmeldingen for 2008 og det ble i oktober 2009 oppnevnt et femte medlem til Karanteneutvalget.

Også i 2011 har et medlem av utvalget meldt seg inhabil i en sak. Fordi utvalget nå har fem medlemmer, har ikke inhabilitet medført problemer i saksbehandlingen.

3.2. Forhåndsuttalelse

I 2011 oppsto spørsmålet om en politiker kunne få en forhåndsuttalelse i forbindelse med en senere overgang til annen stilling utenfor statsforvaltningen. Etter regelverket har sekretariatet plikt til å gi en forhåndsuttalelse som ikke binder utvalget i fremtidige avgjørelser. Sekretariatet må også i slike saker innhente informasjon på vanlig måte, og politikeren må gi informasjon både om den nye stillingen og hvilke oppgaver politikeren har arbeidet med i det aktuelle departementet. Fordi politikeren ikke hadde en klar fratredelsesdato ble det vanskelig å vurdere saken. En slik situasjon uten kjent fratredelsesdato ville kunne medføre at det ble påkrevd med en eventuell ny vurdering dersom politikeren velger å fortsette i stillingen en tid etter at det er avgitt en forhåndsuttalelse. Politikeren fratrådte senere og saken ble dermed behandlet på ordinær måte. Saken illustrerer behovet for en klargjøring av regelverket punkt 4.2 hvor det fremgår at politikeren har anledning til å be om forhåndsuttalelse fra sekretariatet.

4. Evaluering av statens karanteneregler

Storingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden la 3. november 2009 frem et forslag om å innføre en registreringsordning for lobbyvirksomhet i Stortinget, i departementet og ved Statsministerens kontor. Forslaget ble ikke vedtatt. Presidentskapet fremmet samtidig følgende forslag, som ble vedtatt: ”*Stortinget ber regjeringen gjennomgå erfaringene med regjeringens karanteneregler og fremlegge saken for Stortinget på egnet måte.*”

Den 28. oktober 2011 ble det nedsatt et utvalg den som skal se på erfaringene med dagens regelverk. Utvalget har fått i mandat å evaluere statens karantenerregelverk som består av tre sett med retningslinjer. Utvalget skal gjennomgå erfaringene knyttet til karantene og saksforbud. De skal også vurdere om reglene har virket etter hensikten, og se om det er behov for endringer i reglene. Utvalget har frist til 30. juni 2012. Karanteneutvalget vil stille sin erfaring til disposisjon under evalueringen.

5. Retningslinjer for saksbehandlingen i Karanteneutvalget og sekretariatet

Fastsatt av Karanteneutvalget den 19.10.2005 (justert av sekretariatet 28.4.2009)

.....

1. Innkomne saker

Sekretariatet mottar og registrerer innkomne saker. Begjæringer om innsyn behandles etter offentlighetslovens regler. Politikerne kan benytte et standardskjema. Riktig utfylt vil dette være tilstrekkelig for å oppfylle informasjonsplikten.

2. Saksbehandlingstid

Utvalget har inntil to uker til å behandle saken, inkludert et møte med politikeren dersom vedkommende ønsker det. Etter at avgjørelsen er fattet, kan vedkommende politiker i løpet av de neste fire dagene gi en uttalelse til saken. Skjer dette, skal utvalget i løpet av de neste fem dagene avgjøre saken endelig.

3. Møte med politikerne

Hensikten med et eventuelt møte er å klarlegge og samle inn bakgrunnsmateriale for saksbehandlingen. Møtet holdes med hele eller deler av utvalget (minimum ett medlem). Dersom ett eller flere medlemmer av utvalget har møter med politikerne, skal sekretariatet være til stede. Det kan også holdes møte etter anmodning fra utvalget/sekretariatet.

4. Uttalelser til pressen

Utvalgslederen, eller den han bemyndiger, kan uttale seg til pressen om arbeidet i Karanteneutvalget. Sekretariatet kan uttale seg om faktiske forhold og gi orienteringer om regelverket.

5. Forhåndsuttalelser

Politikerne har også anledning til å be om forhåndsuttalelser. Slike saker vil bli behandlet av sekretariatet, og de vil ikke binde utvalget i fremtidige avgjørelser. Det understrekes at sekretariatet har en utstrakt veiledningsplikt.

6. Saksbehandling

Karanteneutvalget avgjør saker ved alminnelig flertall. For å være beslutningsdyktig, må minst tre medlemmer delta i saksbehandlingen. Lederen har dobbeltstemme ved stemmelikhet. Elektronisk saksbehandling kan benyttes, og da må e-post eller telefaks benyttes. Telefonmøter kan også benyttes.

Sekretariatet legger fram forslag til beslutning i saker som skal avgjøres av utvalget.

Sekretariatet har ansvar for at alle beslutninger i utvalget blir dokumentert/protokollført.

7. Delegering av fullmakt til sekretariatet

Sekretariatet handler på fullmakt av Karanteneutvalget i faglige spørsmål.

Sekretariatet har fullmakt til å behandle følgende saker:

- a) avvise og returnere saker som ikke omfattes av regelverket, f eks overgang til stillinger innenfor statsforvaltningen
- b) avgjøre kurante saker, f eks overgang til stillinger og verv, eller oppstart av næringsvirksomhet, som er åpenbart uproblematisk i forhold til vervet som politiker

Sekretariatet skal rapportere til Karanteneutvalget om saker som er avgjort av etter fullmakt. Dette skal skje på førstkommende møte etter at avgjørelsen er tatt.

8. Tilbakemelding til politikerne

Tilbakemelding til politikerne skjer skriftlig med kopi til Statsministerens kontor.

Tilbakemeldingen skal inneholde relevante faktiske opplysninger som er vektlagt i saken, en gjengivelse av utvalgets beslutning i saken samt en begrunnelse.

Sekretariatet/Fornyings- og administrasjonsdepartementet underskriver og paraferer brevene.